

ASSIGNATURA: *Música i Transcendència*

CODI: MAP08

CURS: B

NÚM. CRÈDITS ECTS: 4

PROFESSORS: Joaquim Mesalles

1. DESCRIPCIÓ GENÈRICA DE L'ASSIGNATURA.

La Música és escollida per expressar sentiments i recerca espiritual en molts àmbits de la nostra vida personal i col·lectiva.

Aquests sentiments els lliguem a l'expressió religiosa que definim com Transcendent. En la nostra matèria farem un recorregut sumari del paper de la Música religiosa en les diferents cultures del món, si bé el gruix de la nostra exposició serà la seva incidència en la nostra cultura i en les nostres arrels, jueves i cristianes.

Avui és reconegut, i valorat arreu, el patrimoni de la música cristiana. Però, el secularisme fa que molts sembla que es quedin en la seva bellesa formal i oblidin el seu contingut. Nosaltres definirem els seus gèneres i formes històriques per copsar la seva finalitat. Acabarem constatant que hi ha una continuïtat: en la vida cristiana d'avui, cal valorar i cultivar la música en totes les formes d'expressió i vida religiosa; en la litúrgia i fora d'aquesta.

2. PROGRAMA-TEMARI

0.-Pròleg

1.-Significat del termes: Música i Transcendència

2.-La relació Transcendent i Música en les mitologies sobre l'origen de la Música i en les teories musicals antigues

3.-La Música en el poble Hebreu: La Bíblia; la Diàspora; la Càbala.

Apèndix: Islam i música. Sufisme i Derviches

4.-La Música en el Cristianisme: els primers segles fins a l'Edat Mitjana. El cant Gregorià.

El naixement de l'escriptura musical. Cantigas, Laudi, Virolai.

5.-Polifonia i Música Sacra. Renaixement

Les grans formes de la Música litúrgica: La Missa, motetto. Les formes no litúrgiques: Oratori.

La música en les esglésies reformades: el Coral, la Cantata

Els grans compositors: De Bach, Haendel a Haydn. Del Barroc al Classicisme.

La música en l'Església Ortodoxa

6.-La música instrumental. Dels primers segles a la legislació de l'Església Catòlica abans i després del Vaticà II. L'orgue i d'altres instruments.

7.--El Transcendent en la música romàntica, s. XIX. Schopenhauer i Nietzsche. Wagner.

El moviment Cecilià

8.-Música sacra i litúrgica en els nostres temps. Els canvis a partir del Vaticà II. La música culta religiosa del S. XX-XXI, Schönberg, Messiaen. Spirituals i música pop.

9.-Conclusions. Música i litúrgia en les nostres comunitats: ideal i realitat.

Apèndix: Música, Espiritualitat i Ciència

3. BIBLIOGRAFIA BÀSICA

1. ALTISENT, M. *El cant gregorià*. Barcelona: P.S.V.C., 1971
2. CARDINE, E. *Semiologia gregoriana*. Burgos: Abadía Silos, 1982
3. CONCILIO VATICANO II. *Constitución sobre sagrada liturgia*. Madrid: B.A.C., 1965
4. CONCILIO VATICANO. *Comentarios sobre sagrada liturgia*
Garrido. La música sagrada. Madrid: B.A.C., 1965
5. CONCILIUM 222. *Música y experiència de Dios*. Madrid: Cristiandad, 1989
6. CHION, M. *El sonido*. Barcelona: Paidós, 1999
7. DALHAUS, C. *La idea de la música absoluta*. Barcelona: Idea Books, 1999
8. DUCH, LL. *Mito, interpretació y cultura*. Herder, 1998
9. EDGAR DE BRUYNE. *Estudios de Estética medieval. 2t.* Madrid: Gredos, 1958
10. ER. REVISTA DE FILOSOFÍA. *Documentos. Estética y religión. Literatura y ciencia.*
Barcelona, 1998
11. FERRETI, P. *Estética gregoriana*. Roma: P.I.M.S., 1934
12. FUBINI, E. *Música y lenguaje en la estética contemporanea*. Madrid: Alianza, 1994
13. GARCIA BACCA, D. *Filosofía de la música*. Barcelona: Anthropos, 1990
14. GARRICA, M. *Estética de la música*. Barcelona: Tenora, 1989
15. LOTZ, J. B. *La experiencia transcendental*. Madrid: B.A.C., 1982
16. MATITIAHU GLUZERSON. *Música y cábala*. Colombia: L.B. Publishing co., 1996
17. NAVARRO, M. *Creo en Dios, en Mozart y en Beethoven*. Barcelona: C.E.I.C., 1999
18. PAHISSA, J. *La música y el hombre*
19. PONS I MAS. *El cant gregorià*. Barcelona: Club ed., 1994
20. ROLANDO DE CANDE. *Historia universal de la música. 2t.* Madrid: Aguilar, 1981
21. SACHS, C. *La musica nel mondo antico*. Firenze: Sansoni, 1981
22. SCHENEIDER, M. *Il significato de la musica*. Milano: Rusconi, 1992
23. SCHENEIDER, M. *La música primitiva*. Milano: Adelphi, 1992
24. SISSAOURI, V. *Cosmos, magie et politique*. Paris: M. Sc. H., 1992
25. SOLER, J. *La música*. Barcelona: Montesinos, 1987
26. TRANCHEFORT, F.R. *Los instrumentos musicales en el mundo*. Madrid: Alianza, 1995
27. TATARKIEWCZ, W. *Historia de la estética. 3t.* Madrid: Akal, 1987
28. ZANONCELLI, L. *La manualistica musicale greca*. Milano: Guerini, 1990

4. SISTEMA D'AVUACIÓ

- a) Breu resum de la lliçó donada i comentari (breu) de la música corresponent.
- b) Examen escrit (a la fi del "màster"). Qüestionari de 5 preguntes
- c) Treball escrit sobre un aspecte o tema donat (fi de curs)